

» Ti år etter terroren:

Amalie Marie Selvik skal ta i mot alle åttendeklassinger som kommer til minnestedet det kommende skoleåret. Her avbildet tidligere i vår.
Foto: TRØNDELAG SENTER FOR SAMTIDSKUNST

– Mange unge har ingen egne minner fra 22. juli

Det kommende skoleåret skal den kulturelle skolesekken bidra i 22. juli-undervisningen for byens åttendeklassinger.

»Trondheim Minnstedet

– Elevene forteller ikke lenger hva de husker, fordi de var for unge til å huske noe, forteller Amalie Marie Selvik.

Hun arbeider ved Trøndelag senter for samtidskunst som kunsthistoriker og kunstformidler og gleder seg til å ta imot i overkant av 2000 åttendeklassinger til Tordenskjoldparken, det hvite minnestedet, kommende skoleår.

– Minnstedet er et fint sted for elever og lærere å snakke om 22. juli. Trondheim har fått et stort sted i byen viet til å minnes de vi mistet, sier Selvik.

Endringer over tid

– Vi har sett en endring over tid hvor det nå i hovedsak foregår undervisning om 22. juli 2011. Blant eldre ungdommer har samtalen dreid seg om hvilke minner de sitter igjen med, men slik er det ikke lenger.

De viser isteden et stort engasjement for fakta, og for å lære. De får tildelt et aktivitetshefte med rom for innspill og diskusjoner.

– Å komme hit setter i gang samtaler rundt 22. juli, noe som er viktig. Det viktigste for elevene er å få diskutere og snakke sammen. Lærerne utgjør en viktig rolle ved at de engasjerer seg og setter i gang de viktige samtaleene rundt terroren, sier Selvik.

Ønsker større forståelse

– Det har tidligere vært snakk om manglende undervisning rundt 22. juli, spesielt blant de yngste. Jeg tror tiårs-markeringen i år vil gi dem en større forståelse for omfanget terroren hadde.

Både åttende-, niende- og tiendeklasser i byen har fått en form for tilbud om å komme til minnestedet for undervisning.

– Dette er en fin måte for skoleklassene å bli kjent med parken, og å reflektere over hvorfor akkurat Trondheim har fått et så stort sted viet til å minnes. Kunsten i parken er med å hjelpe ungdommer å behandle følelser.

Treffer litt ekstra

Selvik trekker spesielt frem stedet hvor det er hentet et utdrag fra Jens Stoltenbergs tale,

som han holdt på Rådhus-plassen tre dager etter terroren i 2011.

– Det at Stoltenberg kommer med en så klar og enkel oppfordring liker ungdommene veldig godt, fordi de forstår den.

Berit Kirksæther jobber for kommunedirektørens fagstab for kultur og idrett og har jobbet mye med det hvite minnestedet.

– Minnstedet fungerer som en viktig del av undervisningen om 22. juli. Man kan oppsøke minnstedet alene eller sammen med andre for læring og ettertanke. Det fungerer som et viktig knutepunkt for lærere og elever i samtaleene rundt terroren.

– Skal gå i generasjoner

Kirksæther forteller at minnstedet er det største kunstprosjektet som er gjennomført i Trondheims uterom og er et samarbeid mellom kunstner og landskapsarkitekt.

Elevgrupper, byens innbyggere og Støttegruppen etter 22. juli ga alle innspill i prosessen under utviklingen av minnstedet.

– Dette er et sted som skal gå i generasjoner hvor man skal lære og snakke åpent om terror-handlingene. Lærere nå og i fremtiden har et eget ansvar for å formidle historien, utdanne og utvikle forståelsen for demokrati, avslutter hun.

TEBA ALGABIRI
teba.algabiri@adresseavisen.no

Berit Kirksæther sier hun er glad den kulturelle skolesekken har fått på plass et slikt tilbud for åttendeklassinger.
Foto: ROAR BLÅSMO-FALNES

Jonas Gahr Støre besøkte Utøya dagen før 10-års-markeringen for terrorangrepet. Foto: NTB

»Utøya

– Flere fløyer må snakke tydelig mot ekstremisme

Ap-lederen besøkte Utøya onsdag. Han etterlyser at flere politiske familier tar et oppgjør med sine ekstremister.

– Vi på den demokratiske venstresiden tok et kraftig oppgjør med de på ytre venstre som hadde voldsplaner for noen tiår siden. Også de i andre politiske familier må snakke tydelig mot dem som kan hente næring og gå fra holdning til handling, sier Støre til NTB.

Han sier Arbeiderpartiet aldri har etterlyst et oppgjør, men en samlet kraft i samfunnsdebatten mot farlige holdninger og ytringer.

– Det var kun én mann som hadde ansvar for ugjerningen, men holdningene lever i beste velgående, og har tatt liv blant annet på New Zealand og i Bærum, sier Støre.

Tar øya tilbake

Minnemarkeringen varte fram til klokka 13 onsdag. Deretter ble øya åpnet for overlevende og etterlatte. Lederen for AUF, Astrid Hoem, var til stede. Det var også Sveriges statsminister Stefan Löfven.

– Ungdommen har tatt øya tilbake, med verdighet og framtidstro som gir oss inspirasjon, sier Støre.

Hoem sier alle partiene må gjennomføre en selvransakelse. Flere bruker hærverket mot minnesmerket til Benjamin Hermansen på Holmlia i Oslo tirsdag som eksempel.

– Man kan trekke linjer fra drapet på Benjamin Hermansen, til terrorangrepet 22. juli, til angrepet mot moskeen i 2019. Det er ingen demokratiske partier som har ansvaret for volden, men vi må alle gjennomføre en selvransakelse og se hvordan vi bidrar, sier Hoem.

Rørt av Löfven

Stefan Löfven har avbrutt ferien og bruker bursdagen sin på markeringer i Oslo og på Utøya.

– Jeg er rørt av det. Han er levende engasjert i solidariteten og det politiske arbeidet mot høyreekstrem terror, sier Støre.

MARIE DE ROSA
KENNETH KANDOLF HAUG
NTB